

dino le židovskim in sploh tujim podjetnikom, kajti ako bi to ne bilo, — moral bi že danes vladati za mirenskim štrajkom prav gotovo štrajk tudi v Dörflesovi strojarni. Ali naj je ta izvzeta, ker je njen lastnik laški žid in gotovi zagovornik židovskega kapitalizma!?

Zatorej bi bilo želeli, da se v interesu domače obrti skoraj poravna ta zadeva, ker škoda je na obeh straneh velika.

Kmetijstvo.

Pridelovanje zelja.

Vsaka kuhinjska ali zelenjadna rastlina je tem bolj cenjena, tem dražja, čim prej pride na trg, oziroma v kuhinjo. Zato se velika večina zelenjavnih rastlin v gosposkih vrtih blizu velikih mest prav zgodaj prideluje, oziroma sili v posebnih gorkih lehah. Siljene rastline res niso nikoli tako dobrega ukusa, kakoršnega so na prostem pridelane, pa ravno zaradi njih zgodnosti se cenijo ter drago plačujejo, veliko dražje, kakor pozneje na prostem pridelane, dasi so te veliko boljšega ukusa.

No, manj premožen človek si siljene zelenjadi pač ne more privoščiti, vsaj pogostokrat ne, zato si pa želi na prostem pridelano kar najprej mogoče dobiti na mizo. Med zelenjadne rastline, ki se v gosposkih in v mestnih vrtih redno vsako leto pridelujejo ali silijo v gorkih lehah, spada odločno tudi zgodnje zelje ali zgodnji kapus. Zgodnje zelje se pa more neprimerno bolj zgodaj pridelovati kakor ga po navadnem načinu pri nas na prostem pridelujejo, če se prideluje po prezimljenih sadikah. S pomočjo prezimljenih sadik prideluje se pa zgodnje zelje tako le:

Koncem avgusta, pričetkom septembra — v Vipavi, na Goriškem, v Istri še celo zadnje dni septembra — se vseje seme prav zgodnje vrste zelja, kakor ivanskega zelja, zgodnjega podolgoglavnega dunajskega zelja ali zgodnjega erfurtskega itd. na obsenčene lešice. Kakor hitro se rastlinice dobro prekrižajo, to je, kakor hitro nastavijo h kličnim listom prva dva prava listka, se prav na gosto začasno presade na bolj pusto, vsekakor pa prav preksolnčno lešico. Presade se tako, da pride na vsakih 5 cm v čveterokotu ena rastlinica. Tako gosto začasno presajanje se v vrtnarstvu imenuje pikiranje rastlin.

Kadar pikirane rastline dosežejo velikost ravno pravih sadik, se jim mora zabraniti daljnje bujno razvijanje, dalnja bujna rast. To se pa stori na ta način, da se ali vnovič prepikirajo, ali pa se puste, da trpe primerno sušo, kar se s tem doseže, da se jim ob suhem vremenu nič ne priliva, ob deževnem pa da se s čim pokrijejo, tako da jih dež ne more namočiti. Izkratka, s takimi rastlinami se mora tako

postopati, da do zime dorasejo le toliko, da se more o njih reči, da so ravno pravišne za presajanje. Čez zimo se take sadike puste popolnoma na miru do spomladi. Prihodnjo pomlad se pa prezimljene sadike, kakor hitro zemlja in vreme to dovolita, presade na stalno mesto. Najboljše mesto za nje je prav preksolnčna, pred burjo in severom zavarovana lega s prav dobro, močno zagnojeno zemljo. Obdelovanje obstoji v tem, da se po enkrat ali dvakrat okopljejo, da se jim po potrebi priliva, po kakem dežju enkrat še celo z gnojnico, in da se z njih obira mrčes, če se na njih prikaže. Tako pridelano zelje naredi po skušnji na vrtu nekdanje deželne vinarske in sadjarske šole na Slapu do binkošti že prav lepe trde glave, ki se prav lahko spravijo v denar.

Prav na isti način se da v pravem podnebjju pridelovati tudi zgodnji ohrovt. Prvi pogoj je seveda prava zgodnja vrsta, kakor je na pr. italijanski marcelin, ali ulmski, ali dunajski zgodnji ohrovt.

Prav izborna se da na ta način pridelovati tudi zgodnja karfijola, ki ima še višjo ceno, kakor zgodnje zelje ali zgodnji ohrovt. Koleraba se pa na ta način ne da zgodaj pridelovati, kajti njene sadike zime ne prestanejo.

Kako prav bi bilo, če bi se naši Vipavci, Goričani, Istrijani in tržaški okoličani lotili pridelovanja takih zgodnjih kuhinjskih ali zelenjavnih rastlin. Še lepši denar bi lahko zanje dobivali, kakor ga dobivajo vrli Brici že zdaj za svoj zgodnji ledrik, grah in krompir.

R. Dolenc.

Kmetijske raznoterosti.

»Apno v kmetijstvu« je naslov knjižici, ki jo je ravnokar izdala c. kr. kmetijska družba kranjska kot II zvezek kmetijske knjižnice. Knjižnica, ki jo je jako poljudno in slovenskim razmeram primerno spisal družbeni tajniški pristav gosp. Frančišek Štupar, je danes za vsakega umnega kmetovalca n-obhodno potreben kažipot, kako z apnom pomnožiti pridelke, kajti šele v najnovejšem času so kmetij-ki učenjaki v zvezi z umnimi praktičnimi kmetovalci dognali veliko važnost apna za rast kmetijskih rastlin. Knjižica se dobiva pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani po 30 vinarjev, in sicer s poštnino vred. — Pri tej priliki opozarjamo na I zvezek kmetijske knjižnice »Gnoj in gnojenje«, kjer je brati vse potrebno o gnojenju, s posebnim ozirom na umetna gnojila. Prvi zvezek stane s poštnino vred 40 vinarjev.

Poučni in zabavni del.

Ob Donavi.

(Dalje)

Nista se trudila zastonj.

Sreča se jima je nakrat zasmehljala. Kakor je Ludovik prej dolgo časa čakal na napredovanje, tako je sedaj hitro lezel navzgor po uradniški lestvici. V malo letih povspel se je do davkarja in potem je šlo